

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра культурології та хореографічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Соціокультурна ідентичність

Підготовки магістра

спеціальності 034 Культурологія

освітньої програми Культурологія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Соціокультурна ідентичність» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньої програмою Культурологія.

Розробники: Возняк С.С., доцент кафедри культурології та хореографічного мистецтва, кандидат філософських наук.

Рецензент: Головей В. Ю., завідувач кафедри культурології та хореографічного мистецтва СНУ імені Лесі Українки, доктор філософських наук, професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри культурології та хореографічного мистецтва

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: (Головей В. Ю.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

(Шиманський П. Й.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

протокол № ____ від _____ 201_ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 034 Культурологія Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 5
		Семестр 10
ІНДЗ: немає		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Лабораторні ____ год.
		Індивідуальні ____ год.
		Самостійна робота 78 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 034 Культурологія Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 6
		Семестри 12
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Індивідуальні
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів з основними категоріями та тенденціями соціокультурної ідентичності медіа-сфері у контексті сучасної культурософії, сформувати певну методолічну і практичну позицію.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

Здатність фахово орієнтуватися у сучасному соціокультурному просторі і аргументовано формувати власну динамічну різнобічну позицію.

Здатність професійно формувати простір соціокультурної ідентичності, виходячи з

новітніх підходів до суспільства, культури, людини, перспективи.

Здатність креативно і практично осмислювати й використовувати набуту інформацію у контексті нових соціокультурних реалій, формуючи власну життєву позицію й екзистенційний вибір.

Здатність здійснювати на високому фаховому рівні культурну і соціальну діяльність у сфері нових культурних орієнтацій та комунікації;

Здатність формувати, презентувати і ретранслювати власний адекватний інтелектуальний та ідентифікаційний образ.

Здатність працювати в команді, формуючи корпоративні цілі і вибудовуючи фаховий алгоритм їх досягнення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль					
Тема 1. Онтологія соціального. Соціокультурний простір як умова становлення с-к ідентичності особи.	4	2		10	1
Тема 2. Становлення людської суб'єктивності як ідентифікація	4	2		10	1
Тема 3. Поняття ідентичності. Механізми ідентифікації	2	2		10	1
Тема 4. Онтологія ідентичності. Я як не-Я	2	2		10	1
Тема 5. Історичні форми розвитку культурної ідентичності	2	2		8	1
Тема 6. Види та типологія сучасних форм соціокультурної ідентичності	4	2		10	1
Всього годин:	18	16		78	8

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль					
Тема 1. Онтологія соціального. Соціокультурний простір як умова становлення с-к ідентичності особи.	2	2		16	2
Тема 2. Становлення людської суб'єктивності як ідентифікація	2	2		16	2
Тема 3. Поняття ідентичності. Механізми ідентифікації	1	1		14	2
Тема 4. Онтологія ідентичності. Я як не-Я	1	1		14	2
Тема 5. Історичні форми розвитку культурної ідентичності	1	1		14	2

Тема 6. Види та типологія сучасних форм соціокультурної ідентичності	1	1		14	4
Всього годин:	10	10		86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- Проаналізуйте проблеми відчуження людини в соціумі та культурі.
- Проаналізуйте ідентичність як етапи становлення самосвідомості особистості.
- Розробіть схему-спрямування розвитку онтогенетичних форм само ідентифікації особистості (просторово-темпоральний аспект).
- Проаналізуйте систему відносин Я-не Я, Я-Воно, Я-Ти в системі само ідентифікації культурної особистості (Бубер М.).
- Зробіть аналітико-концептуальний зріз власної селфі-історії у контексті соціокультурних ідентифікацій.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль, завданням якого є перевірка студентами вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, формування вміння самостійної роботи з філософськими текстами та спроможності їх осмислення і інтерпретації; а також вироблення навичок письмової та усної самопрезентації.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях (усне та письмове опитування);
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять (індивідуальні співбесіди);
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді контрольних завдань;

Модульний контроль здійснюється у формі написання контрольних робіт. На модульну контрольну роботу виносяться питання, розглянуті під час вивчення змістового модуля на лекціях, семінарах і самостійно.

Поточний контроль (макс=40 балів)						Модульний контроль (макс=60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2	100
Змістовий модуль						МКР	
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
7	7	6	7	6	7		
40						60	

*Максимальна кількість балів,
яку може отримати студент за види навчальних робіт:*

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті – 4 бали; у тому числі – відповідь на питання – 3 бали, доповнення – 1 бал) – 32 бали;

індивідуальне навчально-дослідне завдання – 8 балів;
 модульна контрольна робота №1 – 30 балів;
 модульна контрольна робота №2 – 30 балів.

Критерії оцінювання:

Семінарських занять:

- змістовність, глибина висвітлення проблеми;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- підкріплення викладу конкретними прикладами;
- власна точка зору на проблему;
- засвоєння категоріального апарату;
- опрацювання джерел з теми заняття;
- вміння зробити висновки, узагальнення;
- активна участь в обговоренні та дискусіях.

Самостійної та індивідуальної роботи (проблемні завдання, реферати, творчі роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання):

- поглиблене вивчення джерел,
- опрацювання категоріального апарату;
- актуальність та складність обраної проблеми;
- змістовність, глибина розкриття теми;
- творчий підхід, самостійність мислення;
- опрацювання літератури: кількісні і якісні параметри.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 - 74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Батищев Г. С. Деятельностная сущность человека как философский принцип / Г. С. Батищев // Избранные произведения / Г. С. Батищев / Под общ. ред. З. К. Шаукеновой. – Алматы : Институт философии, политологии и религиоведения КН МОН РК, 2015. – С. 191–275.
2. Батищев Г. С. Особенности культуры глубинного общения / Г. С. Батищев // Избранные произведения / Г. С. Батищев / Под общ. ред. З. К. Шаукеновой. – Алматы : Институт философии, политологии и религиоведения КН МОН РК, 2015. – С. 505–538.
3. Батищев Г. С. Социальные связи человека в культуре / Г. С. Батищев // Культура, человек и картина мира. – М. : Наука, 1987. – С. 90–135.

4. Бауман З. Текущая современность / З.Бауман; пер. с англ.; под ред. Ю.В. Асочакова. – СПб: Питер, 2008. – 240 с.
5. Белик А.А. Культурология. Антропологические теории культур. – М., 1998. – 212 с.
6. Библихин В. В. Язык философии / В. В. Библихин. – М. : Издательская группа «Прогресс», 1993. – 416 с.
7. Библер В. С. От наукоучения – к логике культуры : Два философских введения в двадцать первый век / В. С. Библер. – М. : Политиздат, 1991. – 413с.
8. Бодрийяр Ж. Прозрачность зла / Ж.. Бодрийяр; пер. с фран. Л. Любарской, Е. Марковской.— М.: Добросвет, 2000. – 258 с.
9. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція / Ж.. Бодрийяр. – К.: «Основи», 2004. — 230 с.
10. Бубер М. Я и Ты ; [пер. с нем. П. С. Гуревич] / М. Бубер // Бубер М. Два образа веры. – М. : Республика, 1995. – С. 15–92.
11. Буцяк І. Д. Типологія соціальних зв'язків в культурі Г. С. Батищева і способ побудови педагогічного простору / І. Д. Буцяк // Наука і освіта в сучасному світі. Вип. 3 : Зб. матеріалів Міжнародних науково-практичних конференцій. Усть-Каменогорськ, квітень 2010, квітень 2011. – Усть-Каменогорськ – Москва : Медіа-Альянс, 2011. – С. 14–28.
12. Буцяк І. Д. Діяльнісний редукціонізм в освітньому просторі / І. Д. Буцяк // Філософські пошуки. Вип. XXVII. – Львів-Одеса : Cogito-Центр Європи, 2008. – С. 377–385.
13. Буцяк І. Д. Концепція глибинного спілкування: філософсько-педагогічний аспект / І. Д. Буцяк : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / І. Д. Буцяк. – Дрогобич, 2015. – 235 с.
14. Буцяк І. Д. Онто- і лінгво-психо-комунікація: філософсько-педагогічний аспект / І. Д. Буцяк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – 2008. – № 12. – С. 91–95.
15. Быкова М. Ф. Мистерия логики и тайна субъективности: О замысле феноменологии и логики у Гегеля / М. Ф. Быкова. – М. : Наука, 1996. – 236 с.
16. Вирильо П. Информационная бомба. Стратегия обмана / Вирильо П.; пер. с фр. И.Окуневой. — М., 2002.
17. Возняк В. С. Проблема «третього суб'єкта» освітнього процесу / В. С. Возняк // Наукові записки. Серія «Філософія». – Острог :Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 9. – 2011. – С. 344–354.
18. Возняк В. С. Співвідношення розсудку і розуму як філософсько-педагогічна проблема: монографія / В. С. Возняк. – Дрогобич : Ред.-вид.відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2008. – 357 с.
19. Возняк В. С. Способи входження філософського знання в тканину педагогічної теорії та педагогічних практик / В. С. Возняк, І. Д. Буцяк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». – 2013. – № 11 (260). – С. 108–113.
20. Возняк В. С. Душевное, духовное, телесное: попытка трансцендентального определения / В. С. Возняк // «Дух-душа-тіло» як проблема філософії та культури російського Срібноговіку. Вип. 17. Матеріали Міжнародної наукової конференції 2011 р. / Ред. колегія: В. С. Возняк (головний редактор), В. В. Лімонченко, В. С. Мовчан. – Дрогобич : Ред.-вид.відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2011. – С. 62–82.
21. Возняк С. С. Метафізичні інтонації освітнього процесу / С. С. Возняк // Метафізичний дискурс у філософії: історія і сучасність (Тези Міжнародної наукової конференції «XXIX-ті Читання, присвячені пам'яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи Казимира Твардовського», 10-11 лютого 2017 року) / Відп. ред. В. Л. Петрушенко. – Львів : Ліга-Прес, 2017. – С. 176–177.
22. Возняк С. С. Образование как опыт вхождения в культуру (диалектика формы и содержания) / С. С. Возняк // CREDO NEW ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ. – № 3 (87), 2016. – Спб, 2016. – С. 172-181.

23. Возняк С. С. Духовність як сенс і зміст освоєння культури / С. С. Возняк // Науковий вісник ВДУ імені Лесі Українки. Філософські науки. – Луцьк : Вежа, 1999. – № 11. – С. 71–74.
24. Возняк С. С. Ейдетичне споглядання як спосіб пізнання культурної реальності / С. С. Возняк // Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка. – Дрогобич : Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2002. – С.36–46.
25. Возняк С. С. Змістовність освітньої діяльності в контексті гуманізації. (Освіта як культуротворча діяльність) / С. С. Возняк // Яровиця. Науково-методичний та культурно-просвітницький часопис. – Луцьк, 2015. - № 1-2. – С. 98-102.
26. Возняк С. С. Культура як соціальне явище: аксіологічний вимір / С. С. Возняк // Соціологічні студії, 2012. – Вип. 1. – Луцьк. – С.16-22.
27. Возняк С. С. Опыт вхождения в культуру как образование / С. С. Возняк // Проблема культурного взаимодействия: история и современность (по материалам международной научно-практической конференции «Проблемы культурного взаимодействия в современном мире» 26-27 мая 2016 г., Москва, МГИК) / Науч. ред. – доктор культурологии, проф. В.А. Есаков, доктор философских наук, проф. В.А.Тихонова, доктор философских наук, проф. Е.В. Мареева М.: МГИК, 2017. – 228 с. – С. 176-182.
28. Возняк С. С. Поняття «культурна реальність» і природа споглядання як о-своєння культури / С. С. Возняк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк: Вежа, 2010. – № 28. – С. 7–14.
29. Возняк С. С. Становлення особистості в умовах сучасної освіти / С. С. Возняк // Гуманізм. Людина. Особистість : Матеріали 26-х Міжнародних людинознавчих філософських читань (Дрогобич, 2014 р.) / Ред. колегія: В. С. Возняк (головний редактор), О. А. Ткаченко, В. В. Лімонченко. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. – С. 222-224.
30. Возняк С.С., Костюк Т.В. Ідентичність у системі комунікативних зв'язків освіти: вітчизняний вимір / С.С. Возняк, Т.В Костюк. // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – № 15 (240), 2012. – С. 124-131.
31. Возняк Сергей. Очеловечивание формы содержания образования как условие адекватного самоопределения личности / С. С. Возняк // Людина в умовах мінливості соціокультурного простору : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (3-4 червня 2016 р.) / Ред.-упорядн. : Р.І. Олексеєнко, М.В. Будько – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – Ч. II : Освіта як простір творення прецедентів і зразків самовизначення. – 236 с. – С. 40-44.
32. Возняк Сергій. Рух змісту категорій групи «форма» в освіті : монографія / С. С. Возняк. – Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2017. – 228 с.
33. Вульф К. Антропология: История, культура, философия / Вульф К.; пер. с нем. Г.Хайдаровой. — СПб.: Изд-во С.-Петербур.ун-та, 2008. – 280 с.
34. Гегель Г. В. Ф. Философская пропедевтика ; [пер. с нем. Б. А. Драгун] / Г. В. Ф. Гегель / АН СССР. Ин-т философии // Работы разных лет : в 2 т. Т. 2 / Г. В. Ф. Гегель – М. : Мысль, 1971. – С. 7–212. – (Филос. наследие).
35. Гройс Б. Под подозрением: феноменология медиа / Гройс Б. – М.: Художественный журнал, 2006. – 199 с.
36. Гумбрехт Х.У. Производство присутствия: Чего не может передать значение / Гумбрехт Х.У. – М.: Новое литературное обозрение, 2006. – 184 с.
37. Гусева Н. В. Культура, цивилизация, образование: социально–философский анализ оснований развития человека в контексте цивилизации и культуры / Н. В. Гусева. – М. : Экспертинформ, 1992. – 285 с.

38. Донець І. В. Проблема «Я» в контексті комунікативної парадигми / І. В.Донець // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. – Філософські науки. – Луцьк: Вежа, 1999. – № 11. – С. 52–56.
39. Дубровский Д. И. Проблема идеального / Д. И. Дубровский. – М. : Мысль, 1983. – 228 с.
40. Иванов В. П. Человеческая деятельность – познание – искусство / В. П. Иванов. – К. : Наукова думка, 1977. – 251 с.
41. Ильенков Э. В. Диалектика идеального / Э. В. Ильенков // Философия и культура / Э. В. Ильенков. – М. : Политиздат, 1991. – С. 229–269.
42. Ильенков Э. В. Об эстетической природе фантазии / Э. В. Ильенков // Искусство и коммунистический идеал. – М. : Искусство, 1984. – С. 224–276.
43. Ильенков Э. В. Что же такое личность? // Э.В. Ильенков // С чего начинается личность. – М. : Политиздат, 1979. – С. 183–237.
44. Ильенков Э.В. Становление личности:к итогам научного эксперимента [Электронный ресурс] / Э. В. Ильенков. – Режим доступа: <http://caute.ru/ilyenkov/texts/genpers.html>
45. Канарский А. С.Диалектика эстетического процесса. Диалектика эстетического как теория чувственного познания / А. С. Канарский. – К. : Вища школа, 1979. – 214 с.
46. Кассирер Э. Философия символических форм: Введение / Э. Кассирер // Культурология. XX век : Антология. – М., 1995. – С.163-212.
47. Кассирер Э. Эссе о человеке. Введение в философию человеческой культуры / Э. Кассирер // Избранное. Опыт очеловеке. – М., 1998. – С. 524-568.
48. Киттлер Ф. Мир символического – мир машины / Киттлер Ф. // Логос. – №1 (74). – 2010. – с.5-21. 24 11.Киттлер Ф. Оптические медиа. Берлинские лекции 1999 года / Киттлер Ф. — М.: Логос; Гнозис, 2009. – 272 с.
49. Козловський П. Постмодерна культура:суспільно-культурні наслідки технічного розвитку / Козловський П. //Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: навч. посібник / Упорядники В.В. Лях, В.С. Пазенок. – К.: Ваклер, 1996. – 428 с.
50. Корецкая М.А. Эффект реальности и пустыня реального: медиа и кризис онтологии// Вестник Самарской гуманитарной академии. Серия «Философия. Филология.» – 2006. – № 1 (4) стр. 42-57.
51. Кримський С. Б. Запити філософських смислів / С. Б. Кримський. – К. : ПАРПАН, 2003. – 240 с.
52. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії / С. Б. Кримський.– К. : Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008. – 367 с.
53. Кузанский Николай. Об учёном незнании ; [пер. с лат. В. В. Биbihин] // Николай Кузанский // Сочинения : в 2 т. Т. 1 / Николай Кузанский. – М. : Мысль, 1979. – С. 47–184. – (Филос. наследие).
54. Леві-Строс К. Структурна антропологія / К. Леві-Стросс. – К. : Основи, 1997. – 387 с.
55. Леш С. Соціологія постмодернізму / Леш С. – Львів.: «Кальварія», 2003. – 344 с.
56. Ліпін М. В. Творчість та інновація як орієнтири розвитку освіти / М. В. Ліпін // Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія / ред. В. Г. Кремень. – К. : Педагогічна думка, 2008. – С. 121–168.
57. Лобастов Г. В. Философские, психологические и педагогические проблемы формирования личности: Монография / Г. В. Лобастов / Под общей редакцией доктора философских наук Н. В. Гусевой. – Усть-Каменогорск : КАСУ, 2014. – 247 с.
58. Лобастов Г. В. Э.В. Ильенков: философия и педагогика [Электронный ресурс] / Г. В. Лобастов. – Режим доступа: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1123.
59. Лосев А. Ф. Музыка как предмет логики / А. Ф. Лосев // Из ранних произведений. – М. : Правда, 1990. – 195–392.

60. Лотман Ю.М., Успенский Б.А. Миф – имя – культура // Избр.статьи: В 3-х т. – Т.1. – Таллин, 1992. – 242 с.
61. Мазурик М. В. Проблема соціалізації і соціальної адаптації людини в сучасному суспільстві / М. В. Мазурик // Людина – соціум – історія (Тези Міжнародної наукової конференції «XXVIII-мі Читання, присвячені пам'яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи Казимира Твардовського», 11-12 лютого 2016 року) / Відп. ред. В. Л. Петрушенко. – Львів : Ліга-Прес, 2016. – С. 44–49.
62. Маклюэн Г. М. Галактика Гутенберга: Сотворение человека печатной культуры / Маклюэн Г. М. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 432 с.
63. Малахов В. А. Культура и человеческая целостность / В. А. Малахов. – К : Наук.думка, 1984. – 213 с.
64. Маркс К. Економічно-філософські рукописи 1844 року / К. Маркс // Твори : перевид. з 2-го рос. / К. Маркс, Ф. Енгельс. Т. 42. – К. : Політвидав України, 1980. – С. 39–159.
65. Михайлов Ф. Т. Самоопределение культуры. Философский поиск / Ф. Т. Михайлов. – М. : Индрик, 2003. – 272 с.
66. Михайлов Ф. Т. Загадка человеческого Я. Изд. 3-е / Ф. Т. Михайлов. – М. : Ритм, 2010. – 360 с.
67. Михайлов Ф. Т. Культурология как основание общего человековедения / Ф. Т. Михайлов // Избранное / Ф. Т. Михайлов. – М. : Индрик, 2001. – С. 257–390.
68. Михайлов Ф. Т. Общественное сознание и самосознание индивида / Ф. Т. Михайлов. – М. : Наука, 1990. – 222 с.
69. Михайлов Ф. Т. Философия образования: ее возможности и перспективы / Ф. Т. Михайлов // Избранное / Ф. Т. Михайлов. – М. : Индрик, 2001. – С. 452–512.
70. Михальченко Микола. Філософія освіти і соціокультурна теорія / Микола Михальченко // Філософія освіти. – № 1. – 2005. – К. : Майстер-клас, 2005. – С. 38–51.
71. Наторп Пауль. Философия как основа педагогики / Пауль Наторп // Избранные работы / Пауль Наторп. – М. : Изд. дом «Территория будущего», 2006. – С. 295–383. – (Университетская библиотека Александра Погорельского).
72. Науменко Л. К. «Наше» и «мое». Диалектика гуманистического материализма / Л. К. Науменко. – М. : Кн. дом «ЛИБРОКОМ», 2015. – 464 с.
73. Ницше Ф. Рождение трагедии, или Эллинизм и пессимизм // Ницше Ф. Соч.: В 2-х т. – Т.1 – М., 1990. – С.222–280.
74. Новые медиа - старые проблемы // http://osvita.mediasapiens.ua/web/online_media/novye_media_starye_problemy/
75. Огольцова Е. Г. Личностно-ориентированное обучение как педагогическая проблема [Электронный ресурс] / Е. Г. Огольцова. – Режим доступа: <https://articlekz.com/article/4476>
76. Особенности новых медиа // <https://postnauka.ru/video/38005>
77. Педагогика сотрудничества (Отчет о встрече учителей-экспериментаторов) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ug.ru/issues/?action=topic&toid=3801>
78. Петрушенко В. Л. Філософія знання: онтологія, епістемологія, аксіологія : монографія / В. Л. Петрушенко. – Львів : Ахілл, 2005. – 320 с.
79. Петрушенко В.Л., Пинда Л.А., Подольська Є.А., та ін.. Культурологія. Навч. посібник для студ. ВНЗ 1-4 рівнів акредитації. – 3-тє вид., виправлене / за заг. Ред.. В.М. Пічі. – Львів: «Магнолія плюс», 2005. – 360 с.
80. Пітерс Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Пітерс Д.; пер. з англ. А. Іщенка. – К.:Вид-дім «КМ Академія», 2004. – 302 с.
81. Платон. Избранные диалоги / Платон ; [пер. с древнегреч. А. Ф. Лосева]. – М. : Мысль, 1961. – 567 с.
82. Подорога В. Культура и реальность. Заметки на полях / Подорога В. // Массовая культура в современные западные исследования / Пер. с англ.; отв.ред. и предисл.

- В.В. Зверевой; посл. В.А. Подороги. – М.: Фонд научных исследований «Прагматика культуры», 2005. – С. 308-337.
83. Пролеев С. В. Духовность и бытие человека / С. В. Пролеев. – К. : Наукова думка, 1992. – 112 с.
  84. Савельєва М. Основні проблеми міфології культури // Культурологія / Упоряд.: О.І. Погорілий, М.А. Собуцький. – К., 2005. – С.158–193.
  85. Свасьян К. А. Проблема символа в современной философии: Критика и анализ / К. А. Свасьян. – Ереван : Изд-во АН Арм. ССР, 1980. – 226 с.
  86. Скотна Н. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії / Надія Скотна. – Львів: Українські технології, 2005. – 384 с.
  87. Скотний В. Рациональное та ірраціональне в науці й освіті / Валерій Скотний. – Київ; Дрогобич : Коло, 2003. – 288 с.
  88. Слободчиков В.И. Без духовной составляющей не понять человека [Электронный ресурс] / В. И. Слободчиков. – Режим доступа: <http://www.pravoslavie.ru/4560.html>
  89. Соловейчик С. Л. Педагогика для всех / С. Л. Соловейчик. – М. : Детская литература, 1989. – 367 с.
  90. Соловьёв В. С. Философские начала цельного знания / В. С. Соловьёв // Сочинения : в 2 т. Т. 2 / В. С. Соловьёв ; сост., общ.ред. и вступ. ст. Л. Ф. Лосева и А. В. Гулыги. – М. : Мысль, 1990. – С. 140–288. – (Философ.наследие. Т. 110).
  91. Социальная память на підмостках театра новых медиа. // <http://www.nlobooks.ru/node/5289>
  92. Степанов М.А. Машины абстракций и конец протезирования / http://mediaphilosophy.ru/biblioteca/books/mediaphilosophy_2/ 25. Флюссер В. За философию фотографии / Флюссер В.; пер. с нем. Г. Хайдаровой. – С-Пб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2008. —146 с.
  93. Ушинский К. Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии / К. Д. Ушинский. – М. : ФАИР-РЕСС, 2004. – 576 с. – (Из классического наследия педагогики).
  94. Философско-психологические проблемы развития образования / ред. В. В. Давыдов. – М. : Педагогика, 1981. – 176 с.
  95. Франк С. Л. Реальность и человек: метафизика человеческого бытия / С. Л. Франк // Реальность и человек / С. Л. Франк. – М. : Республика, 1997. – С. 208–431. – (Мыслители XX века).
  96. Хазін В. О. Ідеальна природа людської суб'єктивності / В. О. Хазін // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 410–411. Філософія. – Чернівці : Рута, 2008. – С. 84–88.
  97. Хайдеггер М. Что зовётся мышлением? ; [пер. с нем. Э. Сагетдинов] / М. Хайдеггер. – М. : Академический Проект, 2007. – 351 с. – (Философские технологии).
  98. Хейлз Кетрин Н. Як ми стали пост людством: Віртуальні тіла в кібернетиці, літературі та інформатиці / Хейлз Кетрин Н.; пер. з англ. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 430 с. – (Серія «Зміна парадигми»; вип. 3).
  99. Что такое новые медиа, или диджитал-глобализация. // <https://smm.artox-media.ru/wiki/new-media.html> <http://miw.by/post/200>
  100. Шестов Л. Апофеоз беспочвенности: Опыт адогматического мышления / Л. Шестов. – Ленинград : Изд. Ленинградского ун-та, 1991. – 216 с. – (История российской культуры).

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Онтологія соціального.
2. Соціокультурний простір як умова становлення с-к ідентичності особи.

3. Поняття особистості в культурі.
4. Онтогенез особистості: психологічні та гендерні особливості.
5. Становлення людської суб'єктивності як соціокультурна ідентифікація
6. Поняття ідентичності.
7. Механізми ідентифікації.
8. Онтологія ідентичності. Я як не-Я.
9. Історичні форми розвитку культурної ідентичності.
10. Види та типологія сучасних форм соціокультурної ідентичності.
11. Види потреб людини (За Е. Фроммом).
12. Постлюдина: особливості інтерпретації.
13. Проблема самоідентифікації в медіа.
14. Віртуальна людина як форма суб'єктивності.
15. Типи відношення людини до світу, вищих сутностей, себе, інших (За М.Бубером).
16. Відчуження людини в соціумі та культурі.
17. Проблема Іншого в культурі.
18. Свідомість та самосвідомість: огляд сучасних теорій.
19. Культурні орієнтації в різних типах культур.
20. Поняття ціннісно-сислового універсуму та ідентичність (За С.Б.Кримським).